

NEXT GEN

Smart ARITC : Next-Gen Innovation Learning And Community Hub

S

M

A

R

T

ARITC

การจัดการองค์ความรู้

กลไกการบริหารจัดการ ทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืน ศูนย์เรียนรู้บ้านคั่นลำ กลุ่มจักสานบ้านคั่นลำ

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

<https://library.tru.ac.th>

2025

ศูนย์เรียนรู้บ้านคันลำ

กลุ่มจักสานบ้านคันลำ

ตำบลหนองหมู อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

ข้อมูลติดต่อ

ศูนย์เรียนรู้บ้านคันลำ

ตำบลหนองหมู อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

089 746 8322

CONTENT

<u>บทสรุปผู้บริหาร</u>	02
<u>ประวัติ ความเป็นมา</u>	03
<u>บุคลากร (หน้าที่)</u>	04
<u>ผลิตภัณฑ์/ผลผลิต หรือบริการหลัก</u>	05
<u>จุดเด่นของพื้นที่</u>	06
<u>องค์ความรู้ ที่สามารถถ่ายทอดสู่ชุมชน</u>	07
<u>รูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้</u>	08
<u>ประสบการณ์/รางวัล/ความภูมิใจ</u>	10
<u>ข้อมูลการติดต่อ</u>	11
<u>ภาพกิจกรรม</u>	12

บทสรุปผู้บริหาร

ศูนย์เรียนรู้จักสานบ้านคันลำ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2558 โดยมีแกนนำในชุมชนรวมกลุ่มกันพัฒนาองค์ความรู้และสร้างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานสำคัญในการพัฒนา

กิจกรรมหลักของศูนย์ฯ ได้แก่ การจักสานไม้ไผ่ เช่น เปลไม้ไผ่ ตะแกรงตากปลา การทำภาชนะจากวัสดุธรรมชาติ การจัดการขยะอย่างเป็นระบบ การบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานชุมชน และกิจกรรมฐานเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และท่องเที่ยวชุมชนเชิงเกษตร โดยมีเป้าหมายเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ สร้างอาชีพ และรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น

ศูนย์ฯ มีความพร้อมทั้งด้านสถานที่ บุคลากร และอุปกรณ์ สามารถรองรับผู้เข้าเยี่ยมชมและศึกษาดูงานได้กว่า 1,500 คนต่อปี พร้อมด้วยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ และกิจกรรมที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จุดเด่นของศูนย์ฯ คือการบูรณาการความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) และความเข้มแข็งของเครือข่ายภายในชุมชน

ด้วยศักยภาพที่โดดเด่นและการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ศูนย์เรียนรู้จักสานบ้านคันลำจึงเหมาะแก่การที่จะได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่ยั่งยืนและต่อยอดสู่การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ

ประวัติความเป็นมา

จุดเริ่มต้นจากความสามัคคีของคนในชุมชน เมื่อปี 2558 โดยแกนนำหลัก คือ นายอำนาจ สันโคตร หรือ “พี่แดง” ได้ไปศึกษาดูงานจากต่างพื้นที่หลายจังหวัดเป็นเวลา 3 ปี แล้วมีความคิดเห็นว่าที่บ้านคันลำเราก็ทำได้ในเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียง และมีพื้นที่สาธารณะในการทำศูนย์เรียนรู้บ้านคันลำ มีการสำรวจศักยภาพของชุมชน พบว่า แต่ละบ้านทำปลาแดดเดียวและตากปลาไว้บนตะแกรง กระจัง เมื่อสอบถามทุกบ้าน ปรากฏว่าสามารถสานตะแกรง กระจังตากปลาเป็นกันทุกบ้าน เลยรวบรวมสมาชิกได้ประมาณยี่สิบกว่าคน รวมกลุ่มกันทำจักสาน

เมื่อปี พ.ศ. 2561 มีโครงการท่องเที่ยวสู่ชุมชน OTOP นวัตกรรม เป็นการส่งเสริมท่องเที่ยวชุมชน หมู่บ้านได้รับคัดเลือกเป็นหมู่บ้านนวัตกรรม บ้านคันลำ ทำให้ผลิตภัณฑ์จักสานคือผลิตภัณฑ์หนึ่งที่สร้างรายได้ให้กับชุมชน และได้มีการรวบรวมของเก่า ของใช้ในอดีตมารวบรวมไว้ที่ศูนย์เรียนรู้บ้านคันลำ และจัดมุมเป็นพิพิธภัณฑ์ของเก่า เช่น อุปกรณ์จักสานสำหรับหาปลา สุ่มไก่อ ไห เครื่องใช้สมัยอดีต ทวี ไทรศัพท เป็นต้น ตั้งชื่อว่า “พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นคนหนองหมู”

ปี 2562 หมู่บ้านคันลำได้รับรางวัลชนะเลิศ บ้านสวยเมืองสุข ระดับอำเภอ

ปี 2563 ทางกลุ่มได้มีการนำเรื่องการจัดการขยะมาถ่ายทอดให้คนในชุมชน โดยที่ศูนย์เรียนรู้บ้านคันลำ จะมีฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ฐานจักสานบ้านคันลำ ฐานเศรษฐกิจพอเพียง ฐานการจัดการขยะ ฐานทำภาชนะจากวัสดุธรรมชาติ

ปัจจุบัน กลุ่มจักสานบ้านคันลำ ตั้งอยู่ที่ศูนย์เรียนรู้บ้านคันลำ เน้นผลิตมาจากไม้ไผ่ กระจัง ตะแกรง และฟาสี เพื่อจำหน่าย และสาธิตสำหรับผู้ที่สนใจศึกษาดูงาน

บุคลากร (หน้าที่)

แกนนำสำคัญ ได้แก่

1. นายอำนาจ สันโคตร
2. นายสำเร็จ เก่งการช่าง
3. นางรุ่งดาว จงภักดี
4. นายสุพันธ์ สิ้นธรรววิทย
5. นายไพโรจน์ สร้อยทองคำ
6. นางวารีย์ ปิ่นเปีย
7. นายสมคิด จงภักดี
8. นายเก่งกาจ จริ่งจันชังกุล

ตัวแทนกลุ่ม/องค์กร
ตัวแทนกลุ่ม/องค์กร
ตัวแทนกลุ่ม/องค์กร
ตัวแทนกลุ่ม/องค์กร
ตัวแทนกลุ่ม/องค์กร
ตัวแทนกลุ่ม/องค์กร
ตัวแทนกลุ่ม/องค์กร
ตัวแทนกลุ่ม/องค์กร

ประธานวิสาหกิจชุมชนศูนย์เรียนรู้บ้านคันลำ
สมาชิกวิสาหกิจชุมชนศูนย์เรียนรู้บ้านคันลำ
สารวัตรกำนัน
สมาชิกอบต. หมู่ที่ 3
ผู้ช่วยกำนัน
ผู้ช่วยกำนัน
กำนันตำบลหนองหมู
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองตาบุญ

ผลิตภัณฑ์/ผลผลิต หรือ บริการหลัก

เครื่องจักสานจากไม้ไผ่
เปลไม้ไผ่ขนาดต่าง ๆ

กลุ่มจักสานบ้านบ้านคันลำ

ฟาซี

ตะแครง กระด้ง

จุดเด่นของพื้นที่

1. สถานที่มีอาคาร วัสดุ อุปกรณ์ พร้อมรองรับคนที่มาศึกษาดูงาน
2. สถานที่กว้างขวาง มีฐานการเรียนรู้หลากหลาย
3. ชุมชนเข้มแข็งมีความร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ในการจัดกิจกรรมอย่างดี
4. วิทยากรมีประสบการณ์ในการถ่ายทอด
5. เป็นแหล่งเรียนรู้และเหมาะสำหรับท่องเที่ยววิถีชุมชน

องค์ความรู้ ที่สามารถ ถ่ายทอดสู่ชุมชน

จักสานไม้ไผ่

- สอนการจักตอกไม้ไผ่
- สอนการสานเปล
- สอนการทำตะแกรง
- สอนการทำฟาซี

ภาชนะจากวัสดุธรรมชาติ

- สอนการคัดเลือกใบไม้, เปลือกไม้
- การใช้เครื่องบ่มขึ้นรูปภาชนะ
- การจัดทำภาชนะจากวัสดุธรรมชาติชนิดต่าง ๆ

การจัดการขยะ

- การคัดแยกขยะ
- การทำไม้กวาดจากขวดน้ำ
- การจัดการขยะเปียก
- การรีไซเคิล

เศรษฐกิจพอเพียง

- ฐานการเรียนรู้คลองไล่ไต่โมเดล
- ฐานการเรียนรู้การขยายพันธุ์ไม้ประดับ
- ฐานการเรียนรู้การเพาะพันธุ์ผัก
- ฐานการเรียนรู้ถนนกินได้
- ฐานการเรียนรู้การทำปุ๋ยหมักแบบไม่กลับกอง

รูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้

การบรรยายและสาธิต

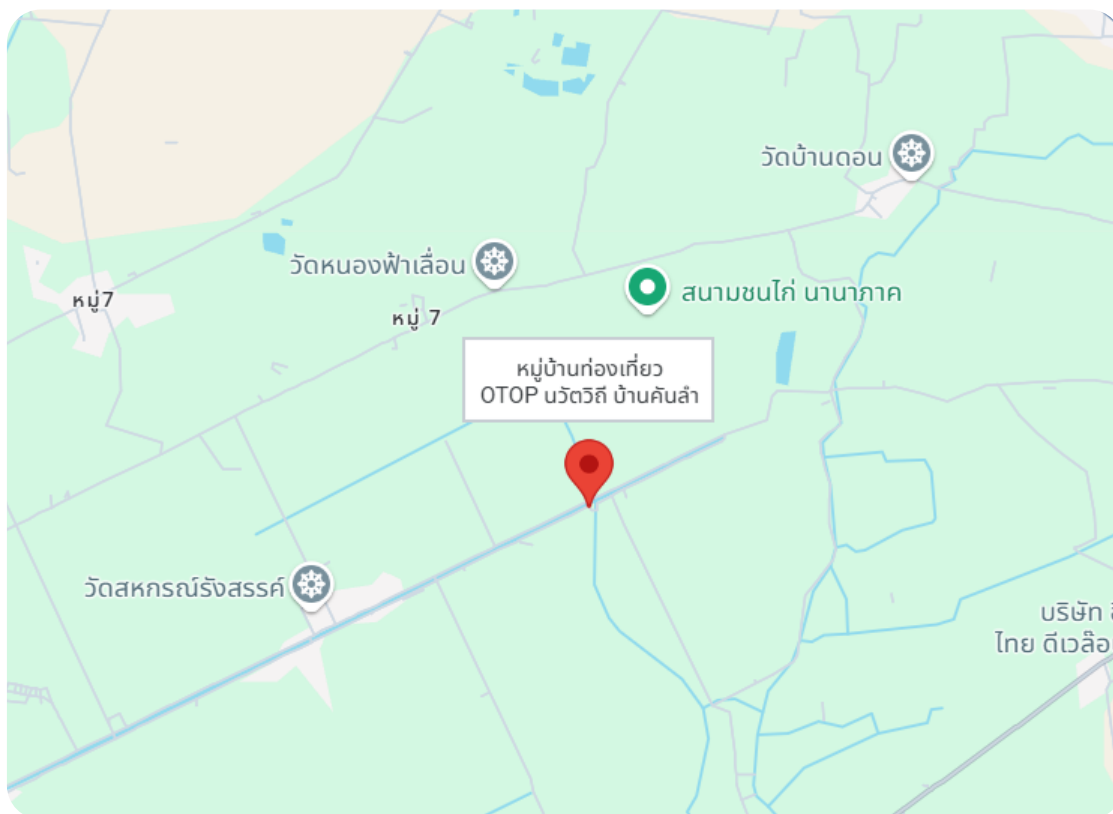
- การจักสานเปลไม้ไผ่
- ภาชนะจากวัสดุธรรมชาติ
- การจัดการขยะ
- เศรษฐกิจพอเพียง
- พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตพื้นถิ่นคนหนองหมู

ประสบการณ์/รางวัล/ ความภูมิใจ

กลุ่มจักสานบ้านคันลำ ได้ร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกับโรงเรียนวัดหนองตาบุญ โดย นายเก่งกาจ จรุงจังนังกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองตาบุญ จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น บูรณาการเรียนรู้สู่ทักษะอาชีพของโรงเรียนวัดหนองตาบุญ ปี 2567 เรื่อง “สานไฟ สานศิลป์ ยกระดับอาชีพพื้นถิ่น สืบสานวิถีชีวิตคนบ้านลำ” เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาให้กับเยาวชนและเพิ่มทักษะอาชีพ ศูนย์เรียนรู้บ้านคันลำ ได้รับรางวัลหมู่บ้านชนะเลิศบ้านสวยเมืองสุข ระดับอำเภอปี 2562 และ นายอำนาจ สันโคตร ประธานกลุ่มฯ ได้รับรางวัล “สิงห์ทอง” ชุมชนตำบลบ้านลำ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี เป็นชุมชนที่มีรากฐานทางวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง มีวิถีชีวิตผูกพันกับธรรมชาติ โดยเฉพาะไม้ไผ่ซึ่งเป็นทรัพยากรในท้องถิ่นที่มีความหลากหลายและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นงานจักสานในครัวเรือน อุปกรณ์การเกษตร หรือผลิตภัณฑ์เชิงศิลปหัตถกรรม งานจักสานไม้ไผ่จึงไม่เพียงเป็นทักษะทางอาชีพ แต่ยังเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนภูมิปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และเอกลักษณ์ของชุมชน

ข้อมูลการติดต่อ

กลุ่มจักสานบ้านคันลำ

หมู่ที่ 3 ตำบลหนองหมู อำเภอเวียงแดง จังหวัด
สระบุรี

OTOP นวัตวิถี บ้านคันลำ สระบุรี

089 746 8322

ภาพบริเวณศูนย์เรียนรู้

ภาพกิจกรรมสาธิตการทำเปเล

ภาพกิจกรรมการเยี่ยมชมศูนย์เรียนรู้

Curriculum

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

<https://library.tru.ac.th>